

SCORE

Co-own. Prosume. Renew.

Supporting Consumer Ownership in Renewable Energies

Frank Bold

Advokáti

Využití komunitní energetiky

prosinec 2020

Osnova

Možnosti komunitní energetiky

Příklady dobré praxe

Chystané legislativní změny

Současné možnosti:

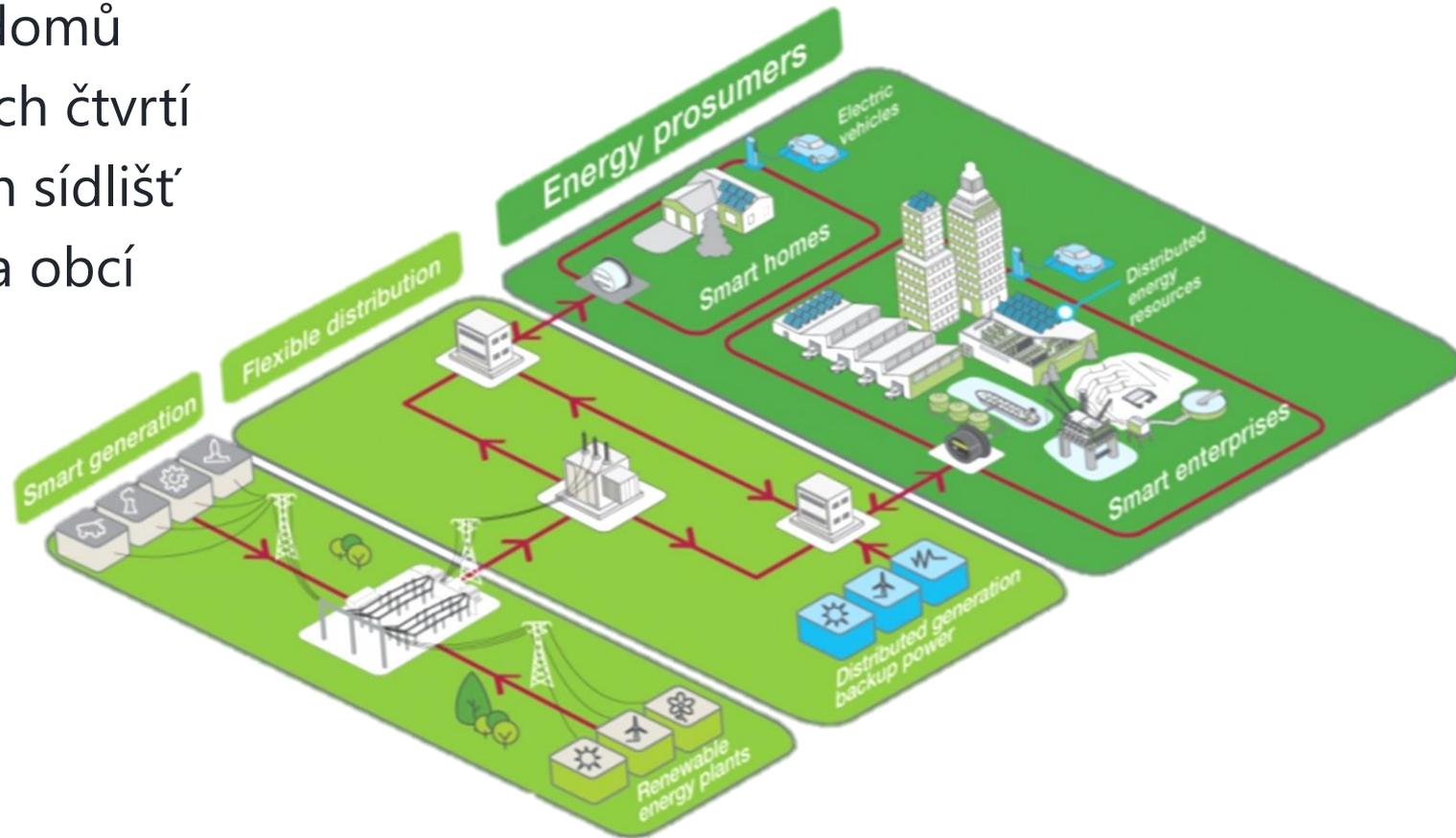
- Dodávky přímým vedením
- Možné modely fungování
- Výkon a potřebné licence
- Zapojení investorů

Možnosti komunitní energetiky

Možnosti komunitní energetiky

Komunitní energetika může být vytvořena na úrovni:

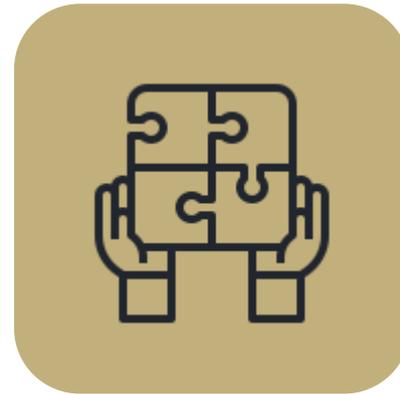
- bytových domů
- sousedských čtvrtí
- panelových sídlišť
- celý město a obcí

Možnosti komunitní energetiky

Činnosti na energetickém trhu:

- výroba elektřiny
- skladování elektřiny
- poskytování flexibility sítě

Benefity pro obce a města:

- větší kontrola nad místním hospodařením s energií
- posílení vlivu samospráv na utváření energetické politiky státu
- přímé zapojení obyvatel obce do energetické transformace a ochrany klimatu

3E

Energeticky soběstačnější

Ekonomicky silnější

Ekologicky šetrnější

Příklady dobré praxe

Město **Essen**, Německo

- 600 tis. obyvatel, v provozu 1 800 FVE a 200 kogeneračních jednotek,
- připravuje rozvoj VTE
- solární družstvo Essen – více než 200 členů, 18 FVE, výroba do veřejné sítě
- nově rozšiřování OZE se zaměřením na lokální spotřebu
- nové instalace FVE o výkonu 650 kWp a CSOP (očekává se zapojení 200 domácností)
- předpokládané úspory 368 kWh/ domácnost = 73 600 kWh ročně

Údolí **Susa**, Itálie

- 90 tis. obyvatel ve 14 obcích, 2 200 domácností
- výměna stávajících otopných naftových agregátů za nové na biomasu (lokální dřevní štěrka)
- cílem rozšířit lokální tepelnou elektrárnu o 1,3 MWh
- v důsledku zapojení domácností se očekává úspora 14%

První české vlaštovky

Solární panely v Litoměřicích

- Návrh využití solárních panelů na jednom bytovém a jednom azylovém domě připraven

Komplexní systém v obci Mikolajice

- systém spojující inteligentní řízení, fotovoltaické články, bateriové úložiště a mikroelektrárnu WAVE
- zásobuje teplem a elektřinou obecní úřad, obchod a hasičskou zbrojnici

Chystané legislativní změny

Zimní energetický balíček

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU (přepracované znění)

(musí být transponována do 31.12.2020)

- definuje novou **kategorii tzv. aktivního zákazníka** (tzv. prosumer)
- zakazuje diskriminaci aktivních zákazníků (např. neadekvátními poplatky a daněmi)
- podpora zavedení **inteligentních měřicích systémů**
- **zjednodušená a zefektivněná povolovací řízení** pro malou decentralizovanou nebo distribuovanou výrobu
- úprava tzv. **občanských energetických společenství**
 - = subjekty sdružující několik aktivních spotřebitelů, kteří investují do komunitní výroby a benefitují z ní přičemž hlavním účelem takového společenství nemá být tvorba zisku, nýbrž poskytování environmentálních, hospodářských nebo sociálních společenských přínosů svým členům

Zimní energetický balíček

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (přepracované znění)

(musí být transponována do 30.6.2021)

- ukládá státům povinnost zavést **zjednodušené povolovací postupy pro nové výroby**, kdy by žadatel o povolení měl být schopen vyřídit vše potřebné pouze v jednom kontaktním místě
- délka povolovacího řízení pro výroby s elektrickým výkonem nižším než 150 kW by **neměla přesáhnout 1 rok, u ostatních výroben 2 roky**
- definuje **společenství pro obnovitelné zdroje** jako určitou podobu občanských energetických společenství

Novela energetického zákona

- ve fázi věcného záměru
- transponuje směrnice EU
- upravuje podobu **ENERGETICKÝCH SPOLEČENSTVÍ**

Právní forma

- libovolná při splnění dalších podmínek
 - primárním účelem takové právnické osoby **nesmí být tvorba zisku**, ale uspokojování environmentálních, hospodářských nebo sociálních potřeb svých členů
 - další podmínkou je **otevřenost a dobrovolnost členství** v dané právnické osobě

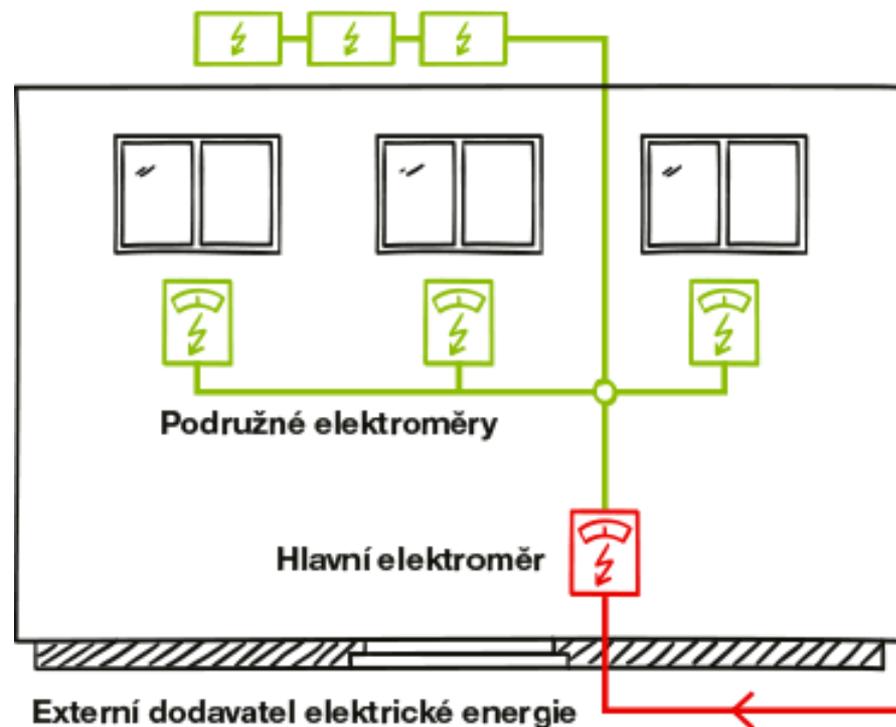
Analyzovali jsme možnosti využití **dílčích právních forem**

Současné možnosti

Současné provozní modely (zdroj + spotřeba)

INDIVIDUÁLNÍ/SPOLEČNÉ ODBĚRNÉ MÍSTO

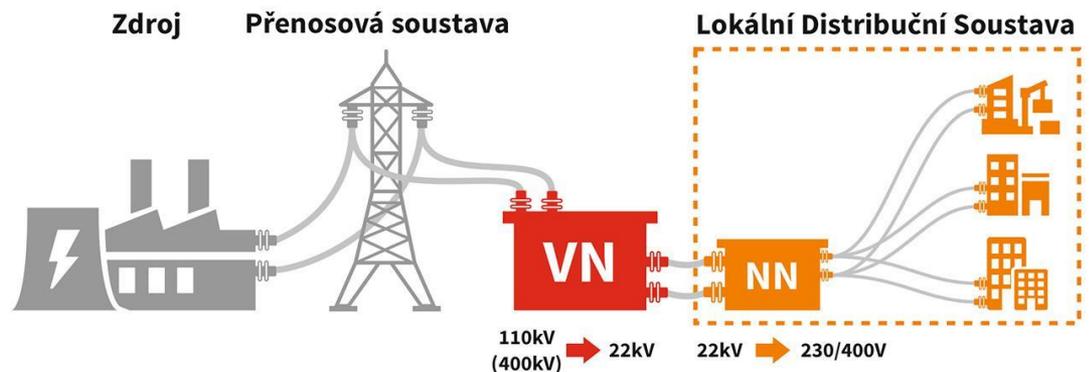
- zdroj je zapojen v jednom odběrném místě, ze kterého je případně napájeno více odběratelů (jeden fakturační elektroměr a několik podružných)

Zdroj obrázku: <http://www.cezbytovedomy.cz/slouzeni-odbemych-mist-elektriny/>

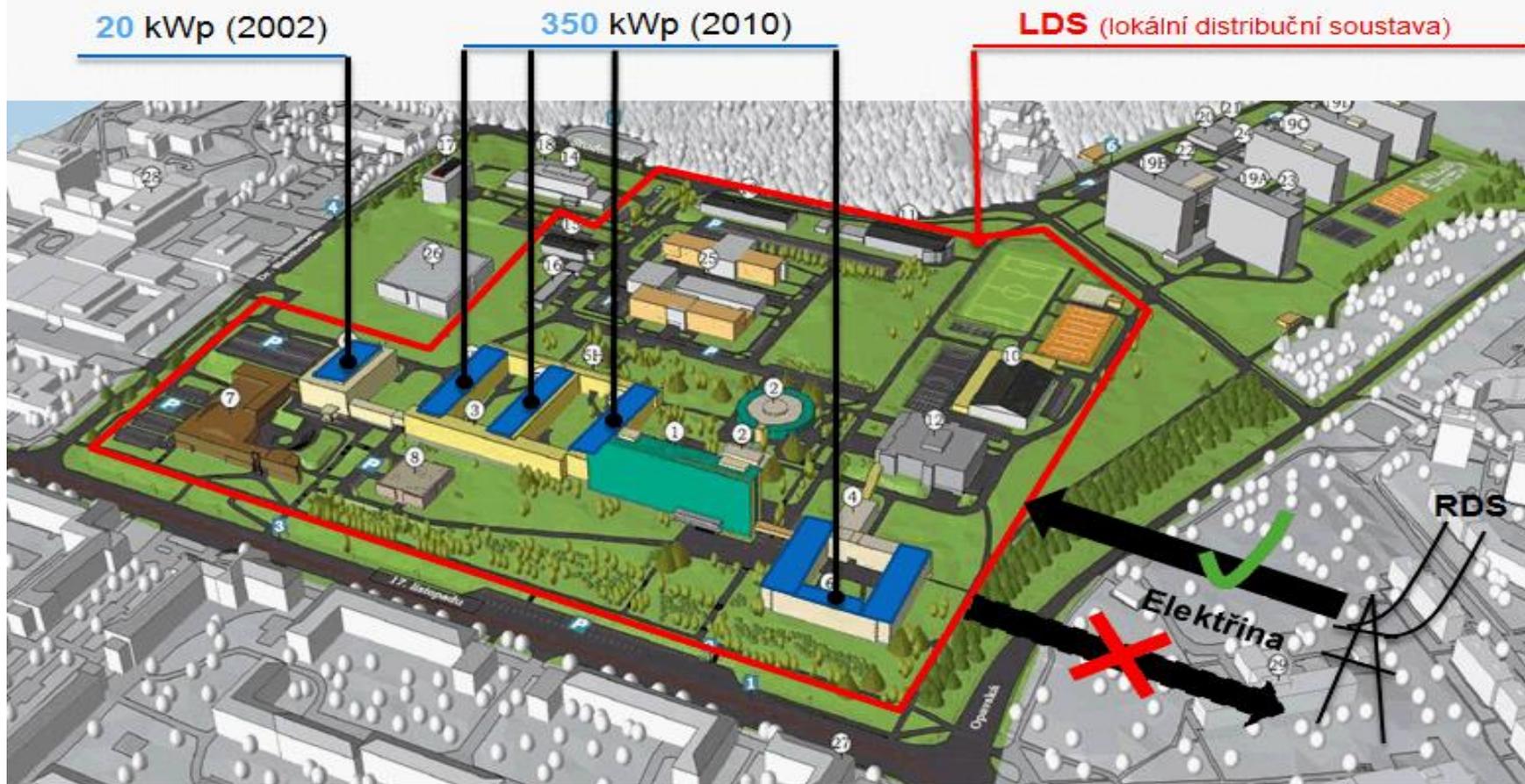
Lokální distribuční soustava

- je možné vytvořit také větší celek v podobě lokální distribuční soustavy (LDS) pro část nebo celou obec
- jejím prostřednictvím se vícero koncových odběratelů připojí k nadřazené regionální distribuční soustavě přes jeden připojovací bod
- užití zejména v komerčních a obytných zónách, obchodních centrech nebo průmyslových areálech
- pro provoz LDS je nutná licence na distribuci elektřiny od ERÚ
- ve věcném návrhu energetického zákona se s ní počítá
- přináší další úspory

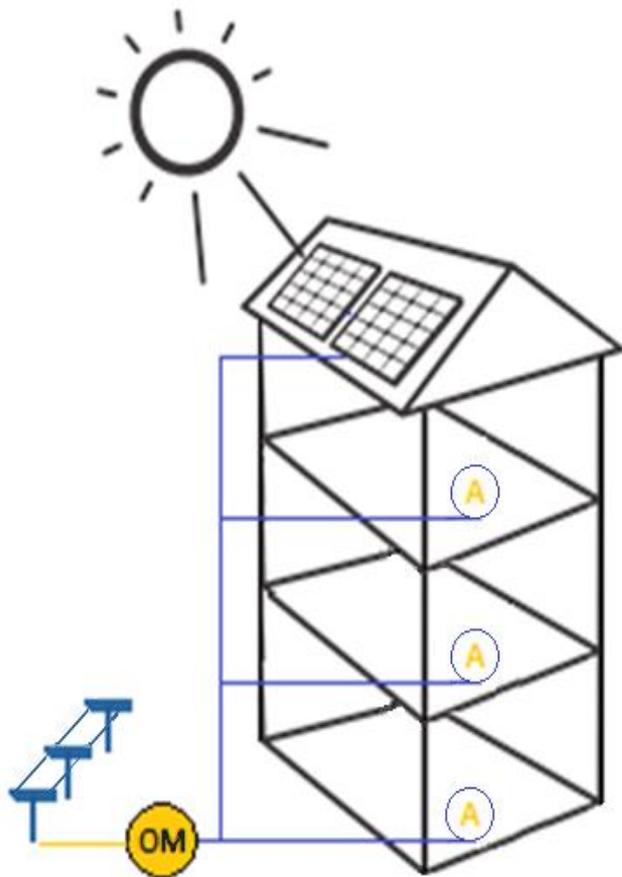
Lokální distribuční soustava

Fotovoltaické elektrárny „FVE“ na VŠB-TUO

Dodávky přímým
vedením

Zákonná definice přímého vedení

= vedení elektřiny
spojující

výrobu elektřiny, která není
připojena k přenosové nebo k
distribuční soustavě

a

místo odběru elektřiny, které není
elektricky propojeno s přenosovou
nebo s distribuční soustavou

NEBO

zabezpečuje **přímé zásobování
vlastních provozoven výrobce
elektřiny**, jeho ovládaných
společností nebo zákazníků

a

= elektrické vedení, které

**není vlastněno provozovatelem
přenosové soustavy ani
provozovatelem distribuční
soustavy**

Výrobce, obchodník nebo zákazník

- oprávnění používat přímé vedení spadá **pod práva výrobce**

§ 23 odst. 1 písm. b) energetického zákona

„výrobce elektřiny má právo dodávat elektřinu vyrobenou v jím provozované výrobně elektřiny ostatním účastníkům trhu s elektřinou nebo do jiných států prostřednictvím přenosové soustavy nebo distribuční soustavy, nebo **přímým vedením“**

- není potřeba licence na obchod ani distribuci elektřiny
- zákazník, tj. provozovatel FVE bez licence, nemůže prodávat elektřinu jiným účastníkům trhu přímým vedením, neboť ji musí využívat pro vlastní spotřebu
- tzv. zimní balíček EU počítá se změnou

Výhody dodávek přímým vedením

- není potřeba licence na distribuci elektřiny
- k dodávkám se neuzavírá smlouva s obchodníkem s elektřinou
- na dodávky elektřiny vyrobené a spotřebované díky přímému vedení se nevztahují regulované složky ceny elektřiny

→ výrobce má z dodávek vyšší tržby

→ zákazník kupuje elektřinu za nižší ceny

Typické příklady využití

- FVE na střeše bytového domu pro dodávky elektřiny jednotlivým nájemníkům nebo vlastníkům bytových jednotek
- FVE v rámci provozního areálu či průmyslové zóny pro dodávky elektřiny jednotlivým provozům a budovám
- FVE v rámci uceleného souboru budov (např. obecních), u nichž lze realizovat dodávky ze sítě prostřednictvím jediného odběrného místa

Základní předpoklady

1. budova či areál, který má být zásobován elektřinou přímým vedením je připojen prostřednictvím jediného odběrného místa
2. výroba elektřiny, z níž mají být dodávky realizovány, je provozována držitelem licence na výrobu elektřiny
3. výrobce elektřiny je vlastníkem přímého vedení nebo k němu má uživatelská práva

Možné modely fungování

Nastavení modelů

Společný základ:

Celý jeden bytový dům / více bytových domů / průmyslový komplex bude připojen do distribuční soustavy přes jedno (1) odběrné místo.

Modely odpovídají na otázky:

- **kdo bude vlastnit FVE?**
- **kdo bude provozovat FVE?**
- **jaké budou smluvní vztahy?**

A) Ústřední jednotka = SVJ

vlastníkem a provozovatelem FVE a sdruženého odběrného místa	SVJ
výrobcem i odběratelem vlastní elektřiny	SVJ
dodávky vlastníkům bytových jednotek	bezplatně
vlastníci bytových jednotek	platby do fondu SVJ (náklady na výstavbu a správu FVE)
spotřeba:	1) společné prostory 2) bytové jednotky 3) předání do distribuční soustavy
v případě nedostatku elektřiny z FVE	odběr z distribuční soustavy přes sdružené odběrné místo

A) Ústřední jednotka = SVJ

SVJ = právnická osoba založená za účelem zajišťování správy domu a pozemku a způsobilá při naplňování svého účelu nabývat práva a zavazovat se k povinnostem

SVJ nesmí podnikat ani se přímo či nepřímo podílet na podnikání nebo jiné činnosti podnikatelů nebo být jejich společníkem nebo členem.

Možný problém:

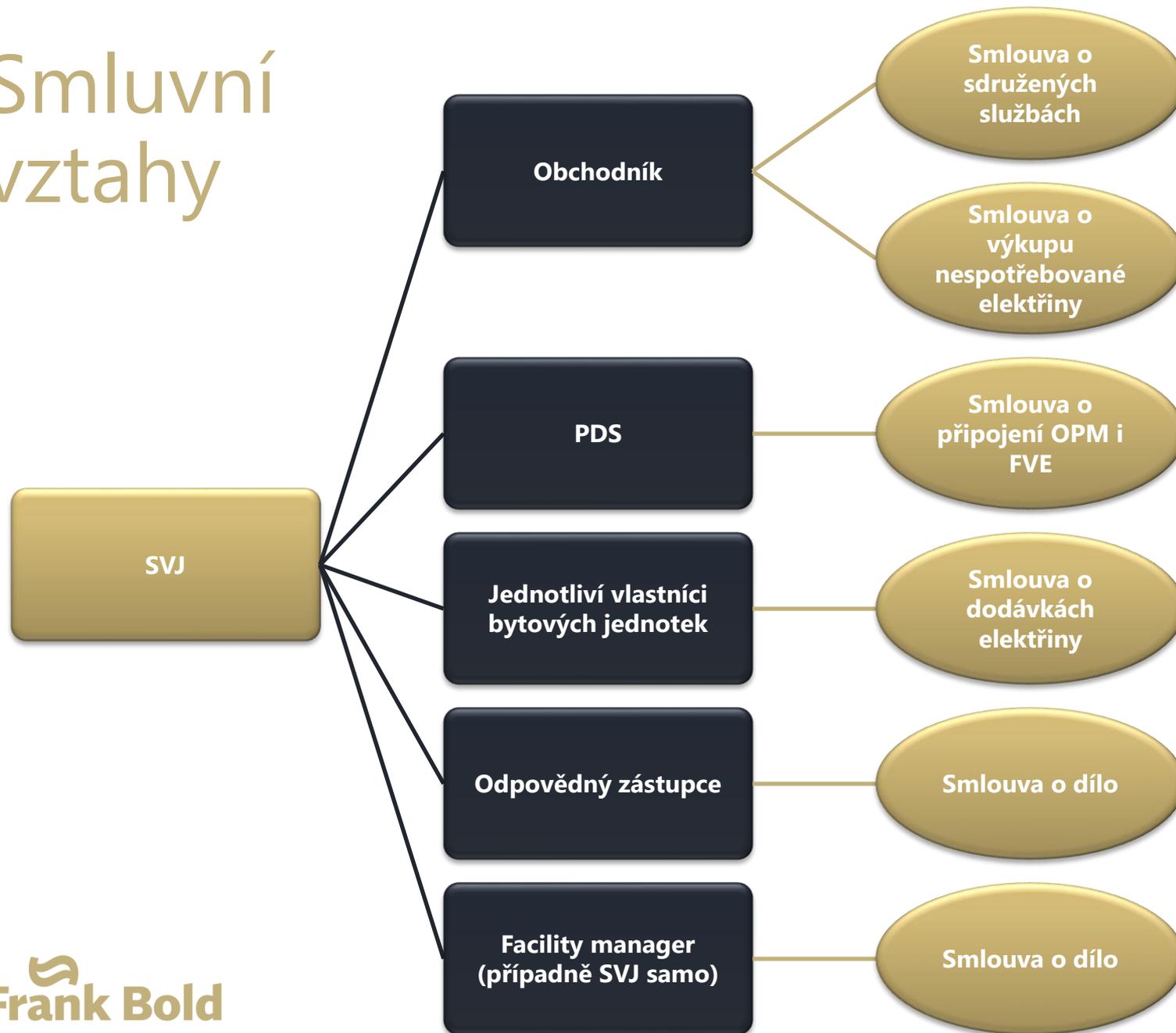
při výkonu FVE nad 10kW (větší než mikrozdroj) jde o licencovanou činnost vnímanou jako podnikatelská + nespotřebovaná elektřina se prodává obchodníkovi s elektřinou

ALE...

podnikání = činnost samostatná, vykonávaná na vlastní účet a odpovědnost, výdělečná, vykonávaná živnostenským nebo obdobným způsobem, se záměrem činit tak soustavně a **za účelem dosažení zisku.**

-prodej přebytku elektřiny je pouze vedlejším efektem primárního účelu dodávání elektřiny do bytového domu, a to za účelem fungování celého systému

Smluvní vztahy

B) Ústřední jednotka = jiný subjekt

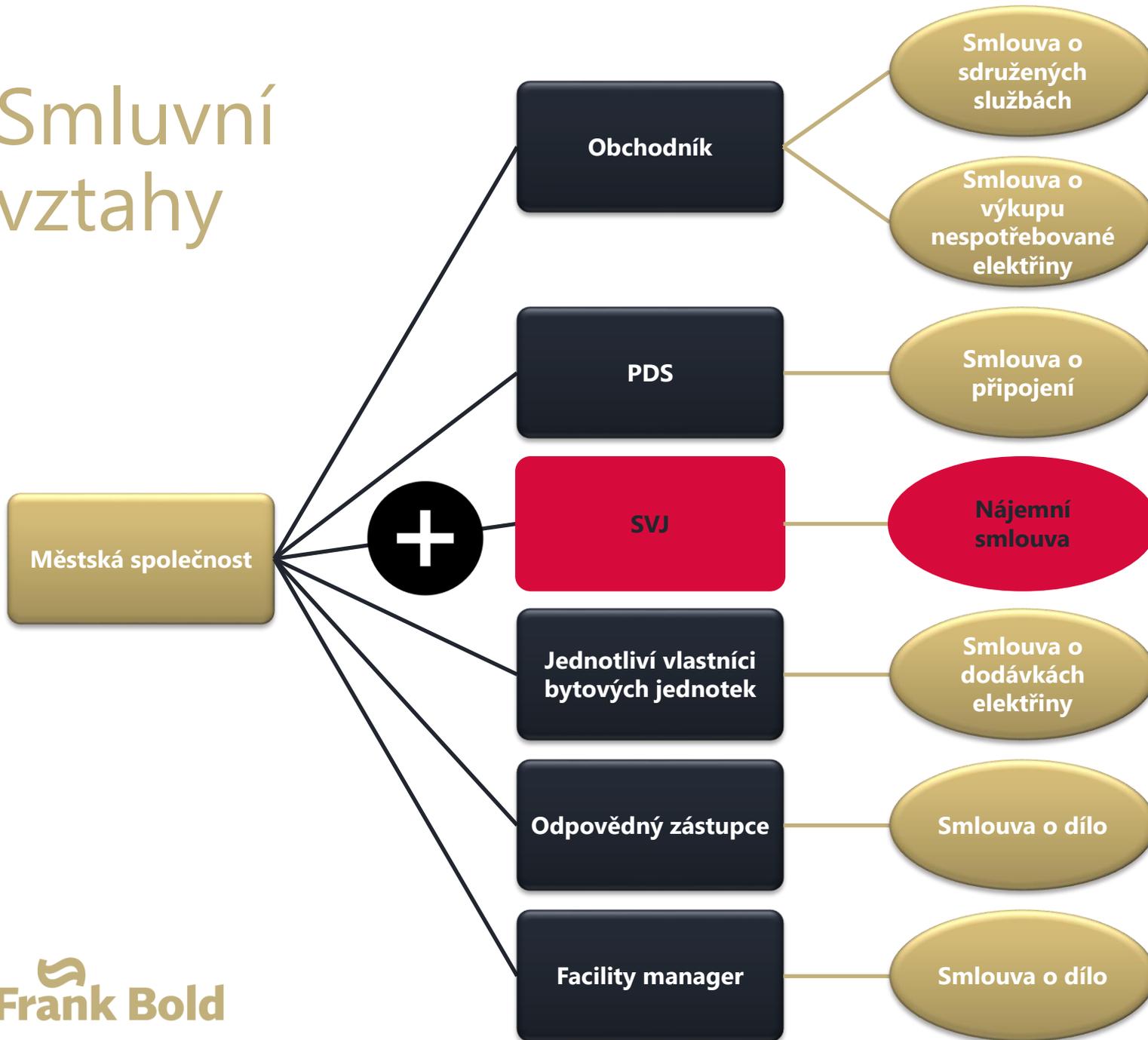
vlastníkem i provozovatelem FVE a sdruženého odběrného místa je **osoba odlišná od SVJ**

jiný subjekt = např. obec nebo městská společnost

Rozdíly:

- jiný subjekt může být oprávněný podnikat a prodávat elektřinu vyrobenou ve FVE i za tržní cenu
- lze tak využít platby za dodanou elektřinu na úhradu nákladů na správu FVE a sdruženého místa a zároveň například na úhradu úvěru
- nutné přizpůsobit i smluvní vztahy (viz dále)

Smluvní vztahy

C) Kombinace subjektů

- vlastník a provozovatel výroby odlišný od vlastníka a provozovatele odběrného místa

Je to možné? - Ano, držitelem licence na výrobu nemusí být vlastník výroby, musí ale k žádosti o vydání licence na výrobu elektřiny připojit souhlas vlastníka výroby.

Nevýhody:

-administrativně náročné s ohledem na uzavření energetických smluv (o připojení výroby k distribuční soustavě, o výkupu elektřiny, o dodávkách elektřiny)

-smlouvy by musely být třístranné (PDS, provozovatel odběrného místa, provozovatel výroby)

C) Kombinace subjektů - příklad

vlastníkem a provozovatelem FVE a sdruženého odběrného místa	podnikající právnická osoba (např. městská společnost)
provozovatel budovy	vlastník nebo SVJ
vyrobená elektřina	přeúčtována vlastníkovi nebo SVJ
přebytky elektřiny	přeúčtovány obchodníkovi s elektřinou
příjmy z provozu FVE	a) platby provozovatele domu za elektřinu vyrobenou ve FVE a spotřebovanou v domě b) platby obchodníka s elektřinou za přebytky elektřiny vyrobené ve FVE
výdaje	splátky úvěru na výstavbu FVE, provozní výdaje (servis, revize), náklady na přeúčtování dodané elektřiny apod

Porovnání dodávek z DS a kombinací FVE a DS

Dodávky z distribuční soustavy	Kombinace FVE - DS
Bez možnosti ovlivnit cenu – neustálé zdražování ceny elektřiny v posledních letech	Finanční úspora <ul style="list-style-type: none">- snížení nákladů na elektřinu (zejména po splacení vstupních investičních výdajů)- možnost dotací a podpory
Závislost na dodávkách z DS	Decentralizace a částečná nezávislost na dodávkách z DS
Elektrický mix obchodníka (PDS) – neobnovitelné i obnovitelné zdroje	Vyšší podíl obnovitelných zdrojů
Bez přidané hodnoty	Přidané hodnoty: <ul style="list-style-type: none">- rozvoj k trvalé udržitelnosti- edukativní funkce
Nižší administrativní zátěž <ul style="list-style-type: none">- stávající smluvní zajištění	Vyšší administrativní zátěž na počátku projektu <ul style="list-style-type: none">- nutnost nového smluvního zajištění- licence na výrobu elektřiny (v určitých případech)- povinnosti výrobce dle EZ- informační povinnosti na internetových stránkách výrobce
Bez nutnosti technických změn	Nutnost technických změn <ul style="list-style-type: none">- zřízení sdruženého odběrného místa- instalace podružných elektroměrů

Výkon a potřebné licence

Vliv výkonu

Licence na výrobu elektřiny

- instalovaný výkon FVE do 10 kW nevyžaduje, aby si vlastník obstaral licenci na výrobu elektřiny
- instalovaný výkon FVE nad 10 kW – nutná licence na výrobu elektřiny a zajištění odpovědného zástupce, který odpovídá za výkon licencované činnosti

Registrace u operátora trhu s elektřinou (§ 17 odst. 9 vyhlášky č. 408/2015 Sb.)

- u FVE do 10 kW není nutná registrace a každoměsíční vykazování
- u FVE s výkonem nad 10 kW je registrace i vykazování nezbytné

Licence na distribuci elektřiny a licence na obchod s elektřinou

- není potřeba, pokud dodávky probíhají prostřednictvím tzv. přímého vedení bez využití distribuční soustavy

Zapojení investorů

Možnosti zapojení investorů

- Společnost s ručením omezeným
- Akciová společnost
- Družstvo
- Svěřenecký fond

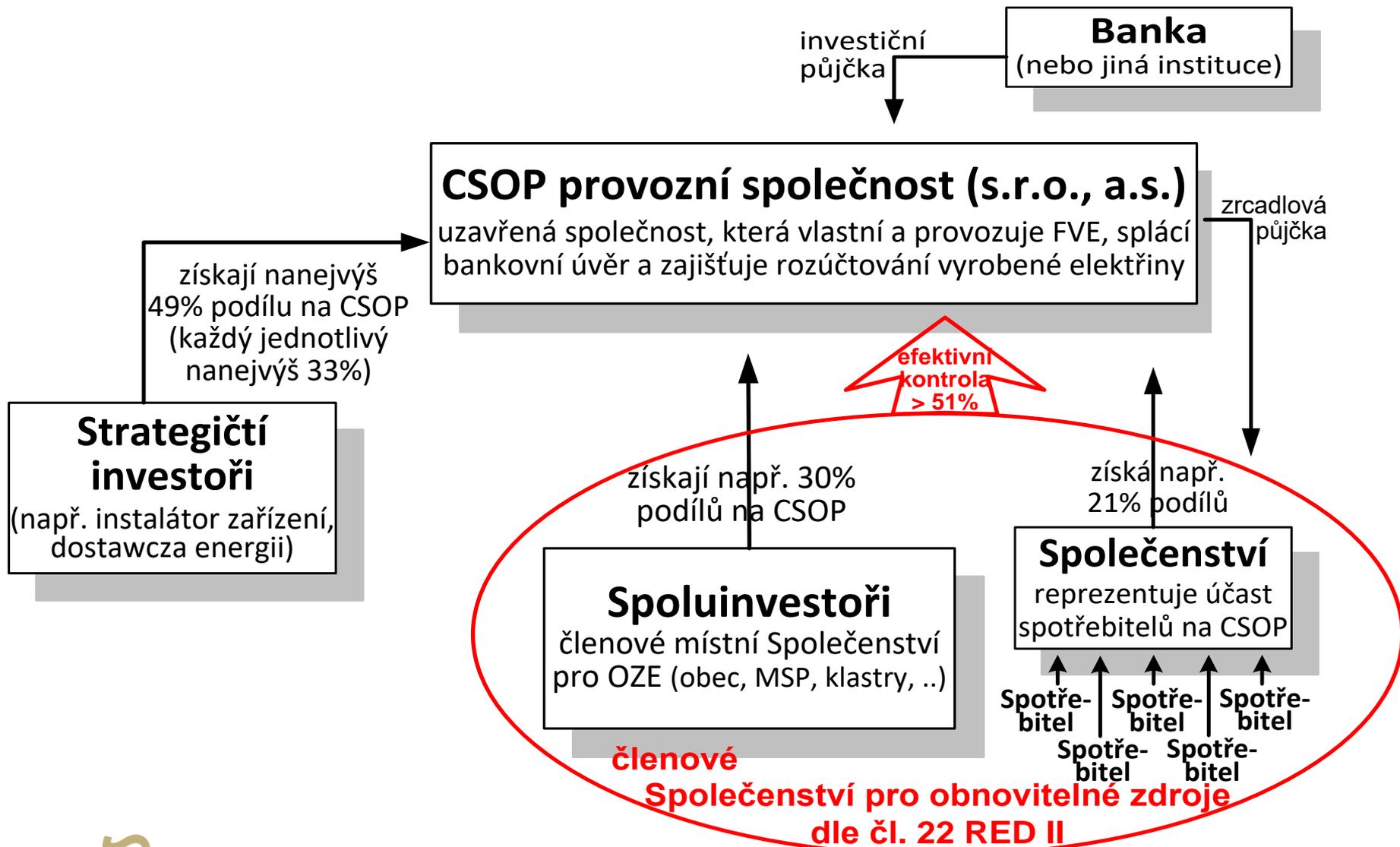
CSOP = Consumer Stock Ownership Plan

CSOP: např. akciová společnost

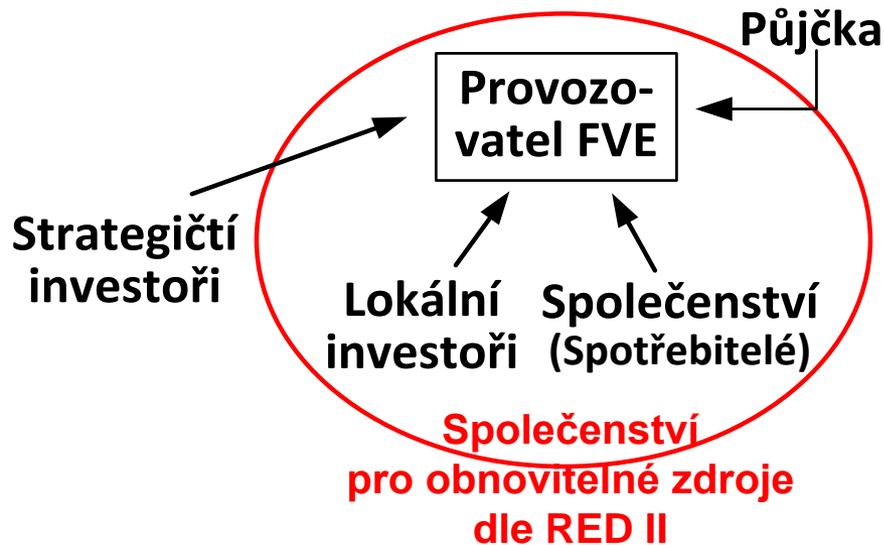

- financování prostřednictvím emise akcií při založení a.s.
- a.s. zprostředkovává emisi akcií sama nebo prostřednictvím finanční instituce
- soukromá emise - možnost zapojení jednotlivých odběratelů elektřiny

Účast spotřebitele na projektu (CSOP)

Různé typy CSOP z pohledu spotřebitele

Pravidelný „komerční“ CSOP
půjčka je splacena z budoucích příjmů
(prodej nadbytečné produkce do sítě)

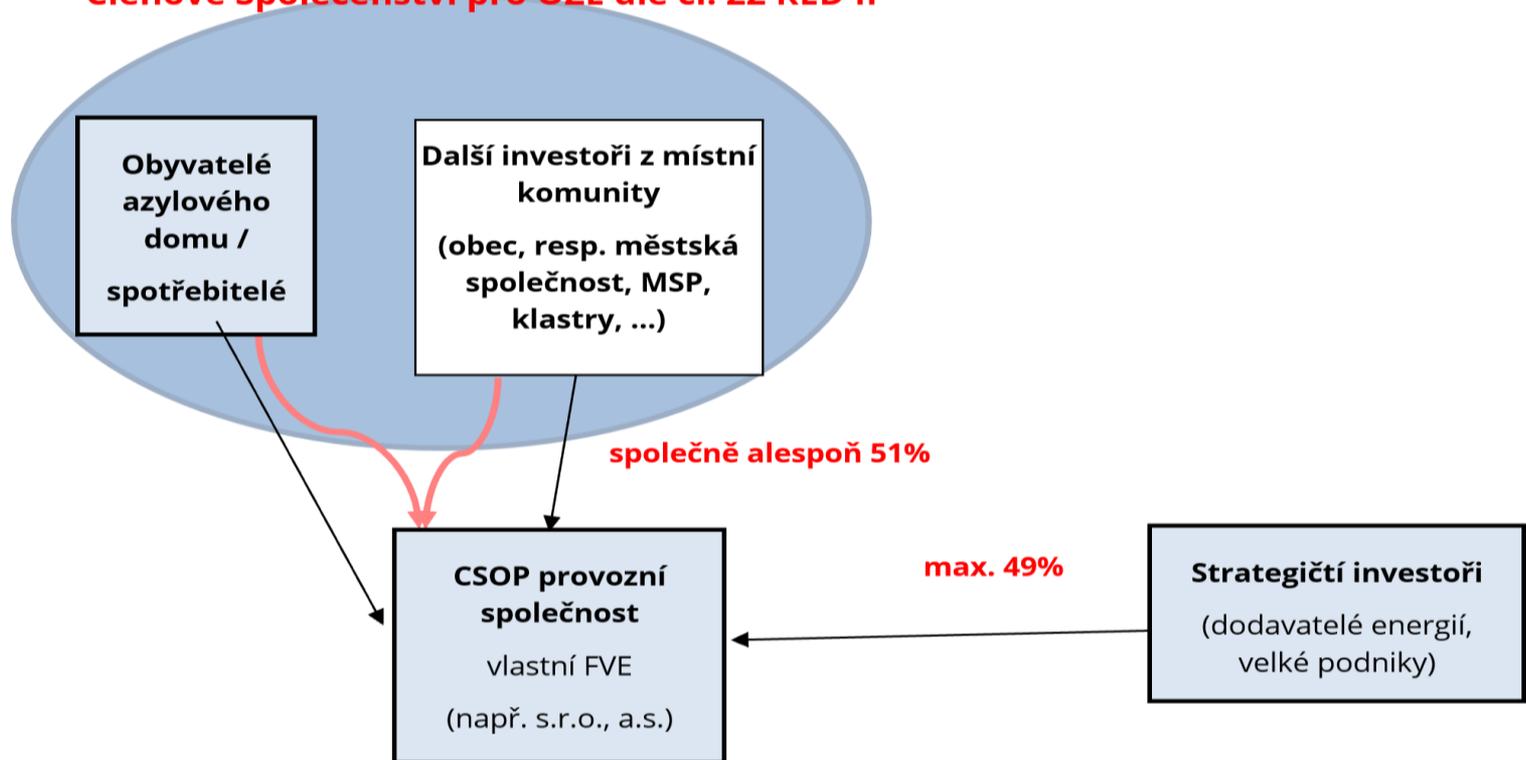

„Asistovaná CSOP“
s odpovídajícím příspěvkem od sponzora
(např. 2 Kč za každou investovanou 1 Kč)

CSOP model

Příklad azylového domu

Členové Společenství pro OZE dle čl. 22 RED II

Přihlaste se k odběru našich novinek

<https://www.fbadvokati.cz/cs#newsletter-form>

Budte v obraze

Dejte nám na sebe e-mail a buďte první, kdo si přečte naše články a dozví se o chystaných akcích a školeních.

Odeslat →

Frank Bold

Advokáti

Anna Francová

anna.francova@fbadvokati.cz

Jan Šrytr

jan.srytr@frankbold.org

www.fbadvokati.cz

